बार्हस्पत्यो भरद्वाजः।इन्द्रः। त्रिष्टुप्।

वः- युष्माकम्। नरः- नेतारः। सख्याय- मैत्र्ये। इन्द्रम्- ईशनाधिदैवतम्। सेपु- अस्पृशन्।
महः- महत्। यन्तः- प्राप्नुवन्तः। सुमितम्। चकानाः- इच्छन्ति। महः- महतः। हि- खलु।
दाता।

वज्रहस्तः- वज्रबाहुः। अस्ति- भवति। अवसे- रक्षायै। महाम्- महान्तम्। रण्वम्- रमणीयम्। यजध्वम्- पूजयत॥१॥

आ यस्मिन्हस्ते नयीं मिमिक्षुरा रथे हिर्ण्यये रथेष्ठाः।

आ र्वमयो गर्भस्त्योः स्थूरयोराध्वन्नश्वीसो वृषेणो युजानाः॥ ६.०२९.०२

यस्मिन्- यस्य । हस्ते- बाहो । नर्या- पोरुषाणि । आ मिमिश्चः- आसिच्यन्ते आपूर्यन्ते । यः । रथेष्ठाः- रथस्थः । हिरण्यये- सुवर्णे । रथे । भवति । स्थूरयोः- स्थूलयोः । गभस्त्योः- भुजयोः । रइमयः- अश्वरज्जव आपूर्यन्ते । वृषणः- वर्षकाः । अश्वासः- तुरगाः । अध्वन्- मार्गे । युजानाः- युक्ताः । मिमिश्चः- आपूरयन्ति ॥२॥

श्रिये ते पादा दुव आ मिमिक्षुर्घृष्णुर्वज्री शर्वसा दक्षिणावान्। वसानो अत्कं सुर्भिं हुशे कं स्वर्श्णं नृतविषिरो बेभूथ॥ ६.०२९.०३

श्रिये- श्रेयसे। ते- तव। पादा- चरणयोः। दुवः- परिचरणम्। आ मिमिक्षुः- आसिञ्चन्ति समर्पयन्ति। धृष्णुः- शत्रुधर्षकः। वज्री- वज्रबाहुः। शवसा- स्वबलेन। दक्षिणावान्- दाता। सुरिमम्- सुगन्धम् । दृशे- दृशंनाय । कम्- सुखकरम् । अत्कम्- रूपम् । वसानः- धारयन् । स्वर्न- सूर्य इव । नृतो- नेतः । इषिरः- एषणीयः । बभूथ- अभवः ॥३॥

स सोम् आर्मिश्रतमः सुतो भूद्यस्मिन्पुक्तिः पुच्यते सन्ति धानाः।

इन्द्रं नरेः स्तुवन्तौ ब्रह्मकारा उक्था शंसेन्तो देववाततमाः॥ ६.०२९.०४

यस्मिन्। पिकः- पक्तव्यम्। पच्यते। धानाः- भृष्टयवाः। यस्मिन् सन्ति। सः- असौ। सोमः-रसः। आमिश्रतमः- अतिशयेन मिश्रितः। सुतः- निष्पन्नः। भूत्- अभूत्। इन्द्रम्। नरः- नेतारः। ब्रह्मकाराः- मन्त्रकाराः। स्तुवन्तः। उक्था- मन्त्रान्। शंसन्तः- उच्चारयन्तः। देववाततमाः-देवप्रपन्ना भवन्ति॥४॥

न ते अन्तः शर्वसो धाय्यस्य वि तु बबिधे रोदसी महित्वा।

आ ता सूरिः पृणिति तूर्तुजानो यूथेवाप्सु सुमीर्जमान ऊती॥ ६.०२९.०५

ते- तव। शवसः- बलस्य। अन्तः। न धायि- नावधायि। महित्वा- स्वमाहात्म्येन। रोदसी-द्यावापृथिव्यो। वि- विशेषेण। बाबधे- अकम्पयत्। ता- तद्बलम्। सूरिः- उपासकः। तूतुजानः-त्वरन्। आ पृणति- आपूरयति। ऊती- तर्पकेन हविषा। समीजमानः- सम्यग्यजन्। यूथेव-गोयूथानि। अप्सु- अपः पाययंस्तर्पयतीवेन्द्रं तर्पयति॥५॥

एवेदिन्द्रेः सुहवं ऋष्यो अस्त्त्ती अनूती हिरिश्विप्रः सत्यो।

एवा हि जातो असमात्योजाः पुरू चे वृत्रा हेनित नि दस्यून्॥ ६.०२९.०६

एव- इत्थम्। इन्द्रः- परमेश्वरः। सुहवः- सुष्ठु आहूतः। ऋष्वः- महात्मा। हिरिशिप्रः- दीर्घपूरकरेचकयुक्तनासिकः। सत्वा- दाता। ऊती अनूती- स्वागमनेन वा अनागमनेन वा धनानां प्रापयिता। अस्तु- भवतु। एव- एवम्। हि- खलु। जातः- प्रादुर्भूतः। असमात्योजाः- असमबलः। पुरू- बहूनि। च। वृत्रा- आवरणानि। हन्ति- अवधीत्। दस्यून्- स्तेनान् स्तेनभावनानि वा। नि- नितरामनाशयत्॥६॥